

Pertubuhan Masyarakat Sivil Mengatakan Tidak Kepada Pelabur Menyaman Syarikat Dalam RCEP

16 buah negara sedang merunding secara rahsia isu Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP) dan sebuah salinan bocor mengenai bab pelaburannya termasuk cadangan untuk membenarkan pelabur asing untuk menyaman kerajaan di sebuah tribunal antarabangsa

Saman pelabur ini boleh bagi diganti rugi secara wang tunai tanpa had dan secara faedah kompaun. Jika cadangan itu diterima, Penyelesaian Pertikaian Pelabur ke Negeri (ISDS) akan membolehkan pelabur asing untuk menyaman kerajaan RCEP sekiranya mereka mengawalinya dengan cara yang merugikan pelabur asing, contohnya dengan mengurangkan keuntungan, termasuk dengan memperkenalkan atau mengubah undang-undang / dasar mereka, walaupun ia adalah untuk kepentingan awam.

Berdasarkan kes sebelum ini, ISDS telah pun berjaya mencabar kesihatan, alam sekitar, cukai, peraturan kewangan dan banyak undang-undang lain Contohnya, ada satu kes dimasa lalu dimana kerajaan yang kalah dalam satu kes terpaksa membayar pelabur sebanyak US \$ 40billion. Kos ini adalah cukup sukar dimampu oleh mana-mana kerajaan, tetapi RCEP merangkumi tiga negara yang kurang membangun seperti: Kemboja, Laos dan Myanmar dimana negara-negara inilah akan merasa teramat beban untuk membayar pelabur asing sebanyak ini.

Terdapat 696 kes ISDS dikenali dan ia melibatkan 107 negara dan bilangan yang difailkan setiap tahun meningkat dengan mendadak (bilangan kes yang tertinggi dicatatkan pada tahun 2015). Kes-kes yang mentafsir hak pelabur dan penyekatan keupayaan kerajaan secara meluas telah menyebabkan banyak kerajaan negara maju dan kerajaan negara membangun untuk memikirkan semula sokongan mereka terhadap peruntukan-peruntukan perlindungan pelaburan (termasuk ISDS) dalam Perjanjian Pelaburan Dua Hala (BITS) dan bab pelaburan Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA). Sebagai contoh di negara-negara RCEP sahaja:

- India dan Indonesia menarik diri daripada BITS,
- Peguam Negara Singapura dan Ketua Hakim mahkamah tertinggi di Australia telah menyatakan kebimbangan mengenai ISDS dan
- The New Zealand Ketua Hakim Negara menyatakan bahawa penentuan hak asasi manusia berdasarkan mahkamah domestik boleh membawa kepada tuntutan ISDS.

Di negara-negara di luar RCEP terdapat juga yang membangkang ISDS termasuk:

- Negara-negara lain seperti Afrika Selatan dan Ecuador menarik balik dari BITS,
- Menteri Ekonomi Jerman menentang ISDS dalam rundingan FTA Eropah dan Amerika Syarikat,
- Belanda, Parlimen Perancis dan Austria menentang ISDS dalam rundingan FTA dengan Canada dan Amerika Syarikat dan
- Semua parlimen peringkat negeri Amerika Syarikat menentang ISDS dalam mana-mana perjanjian.

Pelbagai badan hak asasi manusia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) juga telah menyatakan kebimbangan serius mereka mengenai ISDS termasuk 10 PBB Pelapor Khas / Pakar Bebas yang mengatakan bahawa kes-kes ISDS ini menunjukkan bahawa fungsi pengawalseliaan oleh kebanyakan Syarikat dan keupayaan mereka untuk menggubal undang-undang untuk kepentingan awam dianggap berisiko dan kerajaan dikatakan tidak menjalankan kerja pengawalselia dengan baik..

Mereka mencadangkan bahawa dalam rundingan FTA seperti RCEP, teks rundingan perlu diterbitkan dan rundingan dijalankan secara telus dengan penyertaan pihak berkepentingan termasuk masyarakat awam

Menteri Perdagangan RCEP akan bertemu di Laos pada 5 Ogos 2016 untuk mencuba dan menyelesaikan beberapa isu-isu yang terjejas dalam rundingan.

Dengan ini, xxx RCEP Pertubuhan Masyarakat Sivil yang disenaraikan di bawah menggesa negara RCEP untuk menolak ISDS dalam perjanjian.

Nota: Negara-negara RCEP ialah Brunei, Kemboja, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Filipina, Singapura, Thailand, Viet Nam, Australia, China, India, Jepun, Korea dan New Zealand